

Dolenjski list

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE DOLENJSKIH OKRAJEV

TEDNIK ZA POLITIČNA, GOSPODARSKA IN KULTURNA VPRAŠANJA

Leto III. — Štev. 41.

NOVO MESTO, 10 OKTOBRA 1952

CETRTLETNA NAROČNINA 100 DIN

IZHAJA VSAK PETEK

Z okrajne partijske konference v Kočevju

Velika prelomnica v delu partijskih organizacij

Tako dobro pripravljenih, vsebinsko polnih in demokratičnih odprtih partijskih sestankov si ljudje na Kočevskem še želijo

Letos so se osnovne partijske organizacije na Kočevskem pripravile na letno okrajno partijsko konferenco boljše kot v vseh prejšnjih letih. Obračune svojega enotnega, marsikje pa tudi večletnega dela, so prvkrat podajale javno na odprtih sestankih pred ljudstvom. Kakor povsed, so tudi v kočevskem okraju odprtji partijski sestanki močno dvignili ugled Partije, predvsem pa so razširili in okreplili njene vezi z nepartizci. Velika udeležba ljudstva na teh sestankih je omogočila nepartizcem, da so znova spoznali, kakšna je

naloge, kakšni so cilji, sredstva in oblike dela komunistov. Videli so, da je vse, kar dela Partija, ljudstvu samo v korist. Prav odprtji partijski sestanki so potrdili, da služijo komunisti svojemu narodu kot njegovi najbolj zvesti, najbolj predani sinovi. Poročila, ki so jih podajali sekretarji OPO, razpravljanje, v katerega so poleg komunistov posegali nečlani Partije, ter skupno postavljeni načrti so slika politično-vzgojnega, prosvetnega, gospodarskega, društvenega in skratka, vsega javnega življenja v okraju.

Okrajna partijska konferenca, ki je bila v Kočevju 28. septembra, je zato lahko dala pregled in analizo političnega stanja na terenu. 152 delegatov OPO in večje število gostov je na konferenci navdušeno pozdravilo navzočega člena Politbiroja CK KPSL tov. Janeza Hribarja in ljudevščega poslanca Zvezne ljudske skupščine tov. Metoda Mikuša. Obsežno, izčrpno poročilo o delu Partije v okraju je podal sekretar OK KPSL tov. Jože Klaric.

Noben drug okraj v Sloveniji ni po osvoboditi tako izpremenil sestava prebivalstva kakor kočevski. V kraju, kjer so nekoč prebivali Nemci in nemčurji, so prišli ljudje iz vseh krajev Slovenije. Ti ljudje pa so prišli skoraj povsed v popolnoma porušene, požgane ali zanemarjene kraje, v katerih je vojna vira opravila svoje. Naloge partijskih organizacij na Kočevskem so bile zato v izgradnji in obnovi krajev še prav posebno velike. V ustvarjanju velikih socialističnih kmetijskih obratov so bili doseženi pomembni uspehi.

Posojila za dograditev stanovanjskih hiš

Zvezni gospodarski svet je izdal odločbo, po kateri lahko dobijo delavci, uslužbenici in tudi drugi zasebniki pri Narodni baniki ali krajevni hranilnici v mestih in industrijskih središčih posojilo za dograditev stanovanjske hiše, ki so jo začeli zidati zase in za svoje družinske člane.

Taka posojila se bodo dovoljevala ob splošnih pogojih za dolgoročne kreditne, in sicer do višine razlike med predračunsko vrednostjo del in med vrednostjo že izvršenih del, vendar posamezno posojilo ne sme presegati 700.000 dinarjev.

Posojilo se lahko dovoli na trideset let proti polletnemu odplačevanju. — Obresti znašajo 1 odstotek.

Nad 800 stanovanjskih in 700 gospodarskih poslopij je zraslo iz ruševin, z njimi vred pa so rasti in rastejo na Kočevskem novi ljudje. Okrajna konferenca je ugotovila, da se vseposod v okraju kaže živahna gospodarska raz-

odločilna vprašanja političnega in ideo-loško-vzgojnega dela, pa so tudi tam pravti sestanki pomenili ogromno pridobitev tako za OPO kot za celotne delovne kolektive. Vodilna vloga delavskega razreda se je v okraju na splošno zelo okreplila. To najbolj potrjuje primer kočevskega rudnika. Dalj časa je OPO dopuščala nezdravim elementom, da so rovarili proti Partiji in ljudstvu. Ko pa je počistila v nevrednimi člani Partije, je OPO pridobilna na ugled. Članstvo sindikata se je od 26 dvignilo na blizu 80 %, do VI. konгрesa Partije pa so sklenili, da ga bodo dvignila vsaj na 95 % vsega zaposlenega delavstva. Na rudniku so ustanovili »Svobodo«, delavsko kulturno-prosvetno društvo, ki že ima 250 članov, izmed teh 40 komunistov. Odprtga partijskega sestanka se je udeležilo na rudniku od 710 članov kolektiva 650, kar nedvomno govori o ugledu Partije v podjetju. Sestanek na rudniku, pa tudi

(Nadaljevanje na 2. strani)

Jože Klaric je bil znova izvoljen za sekretar OK KPSL Kočevje

gibanost in napredek. Nad 60 % zemlje imajo državna posestva. V Stari cerkvi, Starem logu, Koprišniku in še drugod imajo ta posestva nad 5000 glav goveje živine, veliko število ovac, prašice itd. pridelek žit in krompirja je na njihovih zemljah veliko večji kot je bil pred vojno, večji pa je tudi od povprečja zasebnih kmečkih gospodarstev.

Partijska konferenca je razčlenila stanje političnega dela v okraju. Ugotovila je, da so med ljudstvom nadvse ugudno odjeknili odprtji računi OPO. Prav odprtji partijski sestanki so pokazali, kako globoko so prodrije s srca naših delovnih ljudi pridobitve ljudske revolucije. Potrdili so nadalje, da ljudstvo zavestno pozdravlja nove gospodarske in upravne ukrepe, ki vodijo v čedanje globlje in popolnejše samoupravljanje. Ceprav so ponekod v delovnih kolektivih odprtji sestanki OPO začeli malo preveč v podrobnosti, ki kaj rade potisnejo ob stran zelo važna in

Partijska konferenca je razčlenila stanje političnega dela v okraju. Ugotovila je, da so med ljudstvom nadvse ugudno odjeknili odprtji računi OPO. Prav odprtji partijski sestanki so pokazali, kako globoko so prodrije s srca naših delovnih ljudi pridobitve ljudske revolucije. Potrdili so nadalje, da ljudstvo zavestno pozdravlja nove gospodarske in upravne ukrepe, ki vodijo v čedanje globlje in popolnejše samoupravljanje. Ceprav so ponekod v delovnih kolektivih odprtji sestanki OPO začeli malo preveč v podrobnosti, ki kaj rade potisnejo ob stran zelo važna in

glasovan, ceprav se sam še vedno protivi izročitvi otroka materi. Ivan Pirečnik se je zmagovalno vrnil domov. Newyorski časopisi so prinesli posebne izdaje s končno sodbo, da se otrok vrne pravi materi. Domovina je medtem pozdravila vrnjenega sina z deset in desetisočerimi pozdravji in neštetimi darili. pozdravnimi pismi in topilimi izrazi ljubezni. Naš Ivan je spet doma — tako govorje otroci in odrasli v teh dneh od Jesenice do makedonskih mej, iz cele države prihaja Ivanu Pirečniku na dom darila in lepi pozdrav. Lepo knjižno darilo mu je poslalo tudi ureništvo Dolenjskega lista.

Pavlici je zadoščeno, Ivan je spet doma pri materi in sestri. Obstaja pa dejstvo, da še žive ljudje, ki podpirajo zločine utrabljenja otrok! Sodnik Clare.

Ivan Pirečnik je spet doma

Slučaj Ivana Pirečnika je našim bralcem prav gotovo že znan iz dnevnega tiska. Malega Ivana so nemški nacisti vzel iz zibelke staršem v Šoštanju kmalu po okupaciji Štajerske; očeta so mu ubili, mater pa odpeljal v zloglasno taborišče smrti. Med redkimi, ki so preživeli pekel nemškega ženjstva, je bila tudi Pirečnikova mama, ki se je po vojni vrnila na svoj skromni dom v Šoštanj. Dom pa je bil prazen. Bil je brez otroka, ki ga je rodila in ki so ji ga odvzeli morilci njenega moža, Ivanovega očeta.

Po večletnem iskanju in poizvedovanju Rdečega križa se našli za malim Ivanom pravilno sled: živel je v

Nemčiji, na domu bivšega SS-ovca, ki je otroka ugrabil in si ga posvojil. Kdo bi si bil misil, da bo vrniten lastnega otroka njegovi pravi materi povezana s tolkerimi težavami, s tako težkim nečloveškim in nemoralnim procesom, kot si ga je izmislio ameriško sodišče v Frankfurtu. Sodnik Clare je pred dojem mesečim izdal nečloveško odločbo, da se otrok ne more vrniti v Jugoslavijo, ker da se mu pri bivšem SS-ovcem zločincu »bolje godi, kot bi se mu godilo v Jugoslaviji.« S tem pa se Pirečnikova mama ni strinjala. S pomočjo naših oblasti je obnovila proces in odpovedala s svojim zastopnikom dr. Jožetom Gorščarjem sama v Zapadno Nemčijo. Spor zaradi Ivana Pirečnika je zavzel evropski, da ne rečemo celo svetovni razmah! Vsi večji svetovni časopisi v Evropi in Ameriki so se potegnili za usodo malega ugrabilca in zahtevali v imenu človeške morale in ljudskih pravicnosti, da sodišče otroka mora vrniti njegovemu pravemu maternemu Ameriškemu visokemu komisariatu v Zapadni Nemčiji je bilo zelo nerodno, ko sta Pirečnikova mama in njen zastopnik dr. Gorščar prispevali v Bonu Zastopnik komisariatu se jima je opravil in izrazil obžalovanje zaradi tako nečloveškega in neutemeljenega sklepa ameriškega sodišča. Dejal je, da imajo ameriški sodniki avtonomijo, ki je nočelo in ne smejo kršiti z upravnimi ukrepi.

Avtonomija sem, avtonomija tja — pod pritiskom svetovnega mnjenja je bil sodnik Clare na drugi razpravi pre-

Gorjanci vabijo!

Počitite v jesensko prelepe košenje in bukovih host Kukove gore — zvezde pa se zatecete v gostoljubno kočo narodnega heroja Vinka Paderščka!

Čedalje bolj se utriuje naš denarni sistem

S prvim januarjem prihodnjega leta bodo ukinjeni industrijski boni. Delavci in uslužniki bodo dobiti svoje zasluge samo v denarju in prosti hod na razpolagali z njimi pri izbiri blaga na tržišču. Ta nedavni sklep Gospodarskega sveta FLRJ kaže, da je naš tržišča zelo začlenjen, da lahko odpadejo zadnji administrativni ukrepi za njegovo usmerjanje. Čedalje bolj prihaja do izraza načelo dosledne ponudbe in popravščevanja. To pa je tudi dokaz moči našega gospodarstva, trdnosti naše proizvodnje in nenehnega utrjevanja našega denarnega sistema.

Ob odprtji industrijskih bonov pa je le treba poedati, da so bili prao ti

boni doslej neobhodno potrebni. Saj so po prejšnji merti pravilno usmerili kupne fonde naših delancev in nameščencev in s tem preprečevali dviganje cen živilskim proizvodom. To je bilo v času, ko se je naš tržišče šele urejevalo, ko preskrba še ni bila docela urejena in podobno. Zdaj, ko smo odpravili vse obvezne odkupne, pa bi industrijski boni lahko postali celo resna zavara za napredek našega celokupnega gospodarstva. Danes imajo kupci na našem trgu že najraznovrstnejšo izbiro blaga, delomni kolektivi pa se nenehno trudijo, da sproti zlagajo trž s tistimi izdelki, ki jih kmeti in delavec najbolj potrebujejo.

Skrb za vzgojo otrok je osrednja naloga novomeških žen

Razgibana mestna konferenca AFŽ, ki so jo imela novomeške žene v torek 30. septembra zvezčer v nabito polni dvoranji sindikalne doma, je bila tako po poročilih in plodnem živahnem razpravljanju udeležen živ odraz stanja v organizaciji. Ze večkrat smo ugotovili, da je organizacija žena med najzagajšnjimi. Novem mestu, to je pokazalo tudi zadnja konferenca, katere so se med drugimi udeležili kot gostje član sekretariata OK KPS Franc Kolar, org. sekretar OK KPS Jože Plavec, sekretar MK KPS Mila Počivnina, sekretar MO OF Bogdan Vrancič, zastopnik novomeške garnizije JLA in nosilec spomenice v 1941 Janez Zupančič. Udeleženke in goste je pozdravila predsednica MO AFŽ Angelca Pretnar, obsežno tajniško poročilo s pregledom opravljenega

zavala za vse, kar so naredili!

Blažajnico poročilo je podala Anastazija Midorfer, ki poročili pa so že zene oglašale v plodni diskusiji o številnih problemih organizacije in družbenega življenja v mestu. Poudarjajo se važnost večjega izobraževanja žena, obisk predavanj, prireditve in tečajev. Posebno so omembe pomen roditeljskih sestankov na šolah, katerih naj bi se udeleževali vsi starši, pa tudi zastopniki društev, organizacij in ljudske oblasti, saj postaja vzgoja otrok čedalje bolj naša vespolna skrb in odgovornost. Bridko se občuti v mestu pomankanje prostorov za izvenomsko sestajanje plomerjev: taborniška organizacija n. pr. je brez prostora, pa tudi sicer mladina nima primernih kotločkov, kamor bi se v prostem času zatekala k zabavi in vzgoji. Žene so gorovile o pomoči internata vajenške mladine, ki je v mestu še vedno zelo zapuščena.

Cepar je tajniško poročilo dotikalo predvsem materialne oblasti dela v organizaciji, so zene težko diskusije usmerile v vprašanje vzgoje otrok in mladine sploh. Res je, da v mestu dostikti govorimo o tej dejanski načelji. O vzgoji je razpravljalo sekretar MK KPS Mila Počivnina, o zavodu za mladino in ostalih delavci v mestu. Žene so govorile o pomoči internata vajenške mladine, ki je v mestu še vedno zelo zapuščena.

Cepar je tajniško poročilo podala Anastazija Midorfer. Težko je v kratkem poročilo načeti dolgo in pestro dejavnost novomeških žen, saj smo jih vse isto sledili prav po vsej. Kjer koli je bilo treba pomagati, bodoči v delih prireditvah, nastopih, prenosovanju gostov izletih otrok, otrjevku vrtcu in s tem ustrezajočim delom, povsed so se poznale njihove pridne roke. Težko je v takem delu govoriti v stekih opravljenih ur, saj se pri ženah vidi mnogo narejene, kar se v urah zdi izmeriti ne da. Naj jim bo, tem skromnim v pridnem delu, v podjetjih, ustanovah in obrobljih vseh načelih, na katerih se zavaja za vse, kar so naredili!

Anastazija Midorfer je poročilo podala v plodni diskusiji o številnih problemih organizacije in družbenega življenja v mestu. Poudarjajo se važnost večjega izobraževanja žena, obisk predavanj, prireditve in tečajev. Posebno so omembe pomen roditeljskih sestankov na šolah, katerih naj bi se udeleževali vsi starši, pa tudi zastopniki društev, organizacij in ljudske oblasti, saj postaja vzgoja otrok čedalje bolj naša vespolna skrb in odgovornost. Bridko se občuti v mestu pomankanje prostorov za izvenomsko sestajanje plomerjev: taborniška organizacija n. pr. je brez prostora, pa tudi sicer mladina nima primernih kotločkov, kamor bi se v prostem času zatekala k zabavi in vzgoji. Žene so gorovile o pomoči internata vajenške mladine, ki je v mestu še vedno zelo zapuščena.

Zene so izvolile 28 delegatov za bližnjo okrajsko konferenco AFŽ. Na predlog dosenčne predsednice MO AFŽ Angelce Pretnarjeve, ki je prosila za razrešitev zaradi zdravstvenega stanja, je bila izvoljena za novo predsednico Mestnega odbora AFŽ Mimí Udovič. V tajništvu pa so žene izvolile tri člane. S sklepki za nadaljnje delo so žene zaključile uspelo konferenco.

UCITELJSKI PEVSKI ZBOR V BELI KRAJINI

Okraina ljudska skupščina v Črnomlju je na zadnjem zasedanju izvolila za predsednika Ljudske prosvete v Beli Krajini tov. Karla Sterbenka, profesorja črnomeljske gimnazije. Okrajni odbor LP pa je pod novim predsedstvom sprejel bogat načrt prosevnje dejavnosti v Beli krajini za bodočo zimsko sezono. Na predlog tov. Sterbenka je tudi Društvo učiteljev v Beli krajini ustanovilo učiteljski pevski zbor, ki bo nastopal na raznih prizlavah in prireditvah v Črnomlju, lepo slovenske pesmi pa ponesel tudi v belokranjske vasi. Učiteljskemu pevskemu zboru v Beli krajini, ki bo nadaljeval tradicijo predvojnega učiteljskega pevskega zboru v Črnomlju, želimo pri njegovem kulturnem poslanstvu mnogo lepih uspehov.

Vremenska napoved

V splošnem bo lepo vreme. Zelo kratkotrajne ali celo samo krajevne padavine se pričakujejo okoli 11., 14. in 18. oktobra.

Če bi se v Orešovici prej tako odkrito pogovorili

Delo Zveze borcev je treba nenehno poglabljati

Orešovica je iz časov narodnoosvobodilne borbe prav dobro znana. Veliko je bilo borcev in aktivistov iz te in ostalih vasi pod tem koncem Gorjančev. Bivši tlačani in podložniki graščakov so v pozivu OF na oborožen upor proti okupatorju začutili tudi poziv na borbo proti socialnim krivicam starega reda. Orešovica in Cerov log sta bili med NOB trdn partizanski postojanki. Pa tudi v ostalih vseh nekdanje orešoviške občine (Loki, Stari vasi, Mokrem polju, Hrastovici in drugih) je bilo dovolj zavednih in poštenih slovenskih ljudi, ki so vse žrtvovali za partizane in narodnoosvobodilni pokret. Po vojni pa je ta borbera zavest nekje zaspala, drugie spet zamrla. Na površje so prišli ljudje s staro miselnostjo. Prišli so tisti, ki so se med vojno držali v ozadju ali celo v nasprotnih vrstah. S pomočjo nekaterih oblastiščnjikov iz vrst bivših aktivistov so se povzeli na vodilna mesta v ljudskem odboru in organizacijah, in začeli gospodariti po svoji. Večina starih borcev in aktivistov je vse to mirno gledala, ali pa se zadovoljila z medsebojnim podtikanjem, sumiščenjem in drobnimi prepriki, negodovanjem izza plota in pod. Da bi stopili na plan tako kot leta 1941 in 1942 ter se o stvareh, ki so jih bolele in ki so bile pravzaprav klofute vsemu tistem, za kar so se borili, tegu se najbrž niso spomnili. Prav zaradi nebudnosti starih borcev in poštenih aktivistov je prišlo do žalostnih razmer v kmečki delovni zadruži, v bivšem krajevnem ljudskem odboru in celo v partizanski organizaciji. Šele prvi odprt partizanski sestanek je malo posvetil v to razmere, toda po zaslugu tistih, ki so imeli maslo na glavi, je bila udeležba na sestanku majhna in takoj prišlo na dan vse, kar bi bilo potrebno. Zato sem bil prav vesel, ko me je podpredsednik okrajnega odbora Zveze borcev Martin Pavlin povabil na sestanek starih aktivistov in borcev, ki ga je sklical tamščna organizacija ZB za 30. september.

V prostrani šolski sobi se je ta večer zbralo 55 ljudi obič spolov, same stare partizanske korenine iz leta 1941 in 42. Na dnevnem redu je bil pregled članstva in zbiranje zdodovinskega materiala iz časov NOB. Pa še ena stvar je vzpodobila stare borce in aktiviste: dojeljevanje kredita vojnim oškodovanem za obnovno požgan hiš. Prošnje za dodelitev brezobrestnega kredita so še sedaj mimo ZB, kot vse ostalo. Tako je prišlo do tega, da so za kredite priliči tudi bivši okupatorjevi hlaci in aktívni belogardisti, naši ljudje pa spijo še sedaj po hlevih in zidanicah, kot je to primer v Brezovici pri Šentjerneju in tudi drugod, pa vendar za kredit doslej niso prosili.

V živahnih razpravah so borcev in aktivisti odkrivali razne nepravilnosti in krvicive, ki se jim dodijo ali so jim bile prizadejane. Tako je Rolič iz Mokrega polja povedal, kako ga je bivši predsednik KDŽ Orešovica Janez Šiško, s katerim sta med vojno ves čas skupaj delala za NOV, spodil z agrarnega travnika, ki mu je bil prej dodeljen in ga pri tem še pretepel z vilami. Ugotovili so tudi, da je še veliko družin, ki niso doble niti najmanjšega priznanja za sodelovanje med NOB ali pa jih niti v članstvu ZB ni. Sedaj so se šele spomnili pozabljenih partizanskih družin Radovanove in Turkove v Loki, Brulčeve v Stari vasi, Rokeljove mame na Mokrem polju in drugih. Nobena od teh nima nikakršnega priznanja, čeprav se še danes dobro spominjajo, da na primer za Turkove iz Loke ni bila nobena blokada sovražnika tako trdna, da bi ne sporočile partizanom vse, kar so želeli. Za Rokeljovo mamo vedo, da niti v članstvu ZB ni, ker je ni nihče vpisal. Je pa nasprotno v organizaciji nekaj takih, ki so bili na delu Nemčiji ali so drugače skrivali med NOB.

Na sestanku je nekdo med drugim pripomnil: »Prepozno smo spoznali, da nam drobni prepriki škodujejo!« Da, to je bridka resnica. Drobni medsebojni prepriki so ohromili vse organizacije. Vse to pa so izkoristili sovražni ljudje v svoj prid in ustvarili stanje, ki ga bo dokončno uredilo še sodišče.

Zanimiva je zadeva z bivšim tajnikom Potočarem iz Stare vasi. Kako je prišel ta človek, znan aktívni belogardist, v ljudski odbor in celo partizansko organizacijo, ljudem še danes ni jasno.

Zbor volivcev v Podzemlju

Odkar so se tudi v Beli krajini krajevni ljudski odbori zadržali v večje občinske ljudske odbore, so tudi Podzemeljanci izgubili svoj krajevni ljudski odbor ter se priključili občinskemu ljudskemu odboru v Gradacu. Ker pa hojejo še nadalje sodelovati pri graditvi socializma, so se pred dnevi zbrali na zboru volivcev v Podzemlju, kjer so se pogovorili o gospodarskih, političnih in kulturnoprosvetnih problemih domačega kraja. S številno udeležbo na zboru volivcev so pokazali, da jim ni všeeno, kako se po upravnih linijih rešujejo pri občinskem ljudskem odboru vprašanja, ki v živo zadevajo tudi našega kmeta in obrtnika. Na zboru volivcev so se pogovorili, da bodo popravili do 15. oktobra t. l. vsa vaška pota, navožili pesek za novi most v Gersičih, organizirali sodelovanjem Kmetijske zadruge v Podzemlju škropicenje sadnega drevja v borbi proti ameriškemu kaparju, se seznanili s finančno politiko občinskega ljudskega odbora v Gradacu.

OGLAS V DOLENJSKEM LISTU – GOTOV USPEH!

Žrtve zadnje vojne

Kakor je razvidno iz podatkov, ki jih je objavila Organizacija združenih narodov, je v zadnji svetovni vojni izgubilo življenje 80 milijonov ljudi. Od teh jih je manj kot polovica izgubilo življenje v borbah in na frontah – nameč 32 milijonov. Blizu 20 milijonov ljudi, predvsem starcev, žena in otrok, je izgubilo življenje ob zračnih napadih, medtem ko jih je 25 milijonov pomrlo v taboriščih smrti. To pomeni, da je bilo v taboriščih uničenih skoraj polovica ljudskih življivih kakor na frontah. Samo ta fantastična številka dokazuje vso podivjanost in zverinstvo fašizma. Preko 25 milijonov ljudi je bilo ranjenih in mnogi so še danes invalidi. 21 milijonov preživelih ljudi je izgubilo celotno svoje imetje in so morali po vojni začeti znova, da si ustvarijo dom. 27 milijonov Nemcov, prebivalcev srednje Evrope in Daljnega vzhoda je zapustilo svoje domove in pobegnilo v sosedne pokrajine. Veliko gorja je prinesla ena sama vojna! Zato ni nitj male čudno, da se narodi tako vztajno borijo za mir in proti vojni.

**V VSAKO HISU
DOLENJSKI LIST!**

Se vedno se dogaja, da nas sprašujejo posamezniki, če imamo res zidno opoko stalno na zalogi. Mnogi pridejo iz Suhe krajine in od drugod počas v Prečno, se nato vrnejo domov in pridejo ponovno z vozmi po zidake. — Prihranite si pot in povejte še drugim:

ZIDNO OPEKO
ima vedno na zalogi

sta in zbiranje zdodovinskega materiala iz časov NOB. Pa še ena stvar je vzpodobila stare borce in aktiviste: dojeljevanje kredita vojnim oškodovanem za obnovno požgan hiš. Prošnje za dodelitev brezobrestnega kredita so še sedaj mimo ZB, kot vse ostalo. Tako je prišlo do tega, da so za kredite priliči tudi bivši okupatorjevi hlaci in aktívni belogardisti, naši ljudje pa spijo še sedaj po hlevih in zidanicah, kot je to primer v Brezovici pri Šentjerneju in tudi drugod, pa vendar za kredit doslej niso prosili.

V živahnih razpravah so borcev in aktivisti odkrivali razne nepravilnosti in krvicive, ki se jim dodijo ali so jim bile prizadejane. Tako je Rolič iz Mokrega polja povedal, kako ga je bivši predsednik KDŽ Orešovica Janez Šiško, s katerim sta med vojno ves čas skupaj delala za NOV, spodil z agrarnega travnika, ki mu je bil prej dodeljen in ga pri tem še pretepel z vilami. Ugotovili so tudi, da je še veliko družin, ki niso doble niti najmanjšega priznanja za sodelovanje med NOB ali pa jih niti v članstvu ZB ni. Sedaj so se šele spomnili pozabljenih partizanskih družin Radovanove in Turkove v Loki, Brulčeve v Stari vasi, Rokeljove mame na Mokrem polju in drugih. Nobena od teh nima nikakršnega priznanja, čeprav se še danes dobro spominjajo, da na primer za Turkove iz Loke ni bila nobena blokada sovražnika tako trdna, da bi ne sporočile partizanom vse, kar so želeli. Za Rokeljovo mamo vedo, da niti v članstvu ZB ni, ker je ni nihče vpisal. Je pa nasprotno v organizaciji nekaj takih, ki so bili na delu Nemčiji ali so drugače skrivali med NOB.

Na sestanku je nekdo med drugim pripomnil: »Prepozno smo spoznali, da nam drobni prepriki škodujejo!« Da, to je bridka resnica. Drobni medsebojni prepriki so ohromili vse organizacije. Vse to pa so izkoristili sovražni ljudje v svoj prid in ustvarili stanje, ki ga bo dokončno uredilo še sodišče.

Zanimiva je zadeva z bivšim tajnikom Potočarem iz Stare vasi. Kako je prišel ta človek, znan aktívni belogardist, v ljudski odbor in celo partizansko organizacijo, ljudem še danes ni jasno.

cu, se pogovorili o plačevanju davkov, sečnji lesa, o problemih podzemeljske nižje gimnazije itd. Na zboru volivcev je zbranim predaval o zatiranju ameriškega kaparja domaći učitelj, istega dne popoldne pa je bilo v šoli tudi predavanje o pravilni uporabi umetnih gnojil. Zbor volivcev v Podzemlju je bil najboljši dokaz, da se naši ljudje zavajajo svojih pravic in dolžnosti do skupnosti in da je demokratični način sodelovanja volivcev z občinskim ljudskim odbornikom postal potreba, mimo katere ne more naš človek, ki ga je ugnetala NOB.

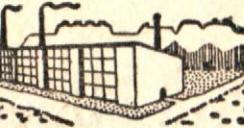
Vedno samo to, da ga je povsod rnil v ospredje Jože Franko, drugi pa so seveda samo kimali. Danes vedo, kako jum je ta kriminalec odmerjal davke, saj je bil tudi član davčne komisije. Na sestanku so vedeli primere, da je Potočar od svojega 12ha velikega posestva plača trikrat manj davka kot najmanjši posestniki z nekaj hektari zemlje. Njegova desna roka pri tem delu je bil drugi kriminalec Jože Zagor v Stari vasi, član KLO. Zaradi delovanja teh tipov in nebudnosti ostalih članov ZB in Partije je bila starim borcem prizadljena marsikatera krvica, ki jo bo težko popraviti. Za nepravilno odmero davkov pa so delno krivi vsi davčniki, ker se niso udeležili sestankov za odmero davkov, kjer bi lahko dali svoje pripombe in razkrivali škodljive kot sta bila Zagor in Potočar.

Član Zveze borcev Rudi Pušenjak je na sestanku sprožil vprašanje razmer v KDŽ, ki so žalosten primer nebudnosti starih borcev in poštenih ljudi vse okoli. Vprašal je, kaj je delal upravni odbor KDŽ, da je dopustil take svinjarije. To vprašanje so podprli tudi drugi. Návzdiči članji upravnega odbora KDŽ so pajasili: »Upravni odbor ni imel nobene besede. O vsem so sklepali na sestanku OPO, ki je bil skoraj redno vsak torek zvečer. Kaj so sklepali, mi drugi vedeli nismo, vemo pač samo to, da so se posamezni člani Partije prepirali med seboj za vodstvo zadruge, drugi člani so pa menda samo poslušali te »vojvodje«, bivše graščanske frbotarje, ki bi sedaj radi postali graščaki z vsemi diktatorskimi pravicami. Ti prepiri so se vlekli vsa leta, za pravilno vodstvo zadruge pa se ni nihče brigal. Večkrat smo imeli v zadružni razne pojedine, za katere je bilo pravljeno dovolj jedi in pijače in ki so zadružno precej stale. O kaskini štednji ni bilo govorja. Razne pridelke so dobivali člani iz zadružnega imetja po njihih cenah kot so stali zadružu. Tako pa je bilo dobro za vodstvo zadruge, drugi člani so pa menda samo poslušali te »vojvodje«, bivše graščanske frbotarje, ki bi sedaj radi postali graščaki z vsemi diktatorskimi pravicami. Ti prepiri so se vlekli vsa leta, za pravilno vodstvo zadruge pa se ni nihče brigal. Večkrat smo imeli v zadružni razne pojedine, za katere je bilo pravljeno dovolj jedi in pijače in ki so zadružno precej stale. O kaskini štednji ni bilo govorja. Razne pridelke so dobivali člani iz zadružnega imetja po njihih cenah kot so stali zadružu. Tako pa je bilo dobro za vodstvo zadruge, drugi člani so pa menda samo poslušali te »vojvodje«, bivše graščanske frbotarje, ki bi sedaj radi postali graščaki z vsemi diktatorskimi pravicami. Ti prepiri so se vlekli vsa leta, za pravilno vodstvo zadruge pa se ni nihče brigal. Večkrat smo imeli v zadružni razne pojedine, za katere je bilo pravljeno dovolj jedi in pijače in ki so zadružno precej stale. O kaskini štednji ni bilo govorja. Razne pridelke so dobivali člani iz zadružnega imetja po njihih cenah kot so stali zadružu. Tako pa je bilo dobro za vodstvo zadruge, drugi člani so pa menda samo poslušali te »vojvodje«, bivše graščanske frbotarje, ki bi sedaj radi postali graščaki z vsemi diktatorskimi pravicami. Ti prepiri so se vlekli vsa leta, za pravilno vodstvo zadruge pa se ni nihče brigal. Večkrat smo imeli v zadružni razne pojedine, za katere je bilo pravljeno dovolj jedi in pijače in ki so zadružno precej stale. O kaskini štednji ni bilo govorja. Razne pridelke so dobivali člani iz zadružnega imetja po njihih cenah kot so stali zadružu. Tako pa je bilo dobro za vodstvo zadruge, drugi člani so pa menda samo poslušali te »vojvodje«, bivše graščanske frbotarje, ki bi sedaj radi postali graščaki z vsemi diktatorskimi pravicami. Ti prepiri so se vlekli vsa leta, za pravilno vodstvo zadruge pa se ni nihče brigal. Večkrat smo imeli v zadružni razne pojedine, za katere je bilo pravljeno dovolj jedi in pijače in ki so zadružno precej stale. O kaskini štednji ni bilo govorja. Razne pridelke so dobivali člani iz zadružnega imetja po njihih cenah kot so stali zadružu. Tako pa je bilo dobro za vodstvo zadruge, drugi člani so pa menda samo poslušali te »vojvodje«, bivše graščanske frbotarje, ki bi sedaj radi postali graščaki z vsemi diktatorskimi pravicami. Ti prepiri so se vlekli vsa leta, za pravilno vodstvo zadruge pa se ni nihče brigal. Večkrat smo imeli v zadružni razne pojedine, za katere je bilo pravljeno dovolj jedi in pijače in ki so zadružno precej stale. O kaskini štednji ni bilo govorja. Razne pridelke so dobivali člani iz zadružnega imetja po njihih cenah kot so stali zadružu. Tako pa je bilo dobro za vodstvo zadruge, drugi člani so pa menda samo poslušali te »vojvodje«, bivše graščanske frbotarje, ki bi sedaj radi postali graščaki z vsemi diktatorskimi pravicami. Ti prepiri so se vlekli vsa leta, za pravilno vodstvo zadruge pa se ni nihče brigal. Večkrat smo imeli v zadružni razne pojedine, za katere je bilo pravljeno dovolj jedi in pijače in ki so zadružno precej stale. O kaskini štednji ni bilo govorja. Razne pridelke so dobivali člani iz zadružnega imetja po njihih cenah kot so stali zadružu. Tako pa je bilo dobro za vodstvo zadruge, drugi člani so pa menda samo poslušali te »vojvodje«, bivše graščanske frbotarje, ki bi sedaj radi postali graščaki z vsemi diktatorskimi pravicami. Ti prepiri so se vlekli vsa leta, za pravilno vodstvo zadruge pa se ni nihče brigal. Večkrat smo imeli v zadružni razne pojedine, za katere je bilo pravljeno dovolj jedi in pijače in ki so zadružno precej stale. O kaskini štednji ni bilo govorja. Razne pridelke so dobivali člani iz zadružnega imetja po njihih cenah kot so stali zadružu. Tako pa je bilo dobro za vodstvo zadruge, drugi člani so pa menda samo poslušali te »vojvodje«, bivše graščanske frbotarje, ki bi sedaj radi postali graščaki z vsemi diktatorskimi pravicami. Ti prepiri so se vlekli vsa leta, za pravilno vodstvo zadruge pa se ni nihče brigal. Večkrat smo imeli v zadružni razne pojedine, za katere je bilo pravljeno dovolj jedi in pijače in ki so zadružno precej stale. O kaskini štednji ni bilo govorja. Razne pridelke so dobivali člani iz zadružnega imetja po njihih cenah kot so stali zadružu. Tako pa je bilo dobro za vodstvo zadruge, drugi člani so pa menda samo poslušali te »vojvodje«, bivše graščanske frbotarje, ki bi sedaj radi postali graščaki z vsemi diktatorskimi pravicami. Ti prepiri so se vlekli vsa leta, za pravilno vodstvo zadruge pa se ni nihče brigal. Večkrat smo imeli v zadružni razne pojedine, za katere je bilo pravljeno dovolj jedi in pijače in ki so zadružno precej stale. O kaskini štednji ni bilo govorja. Razne pridelke so dobivali člani iz zadružnega imetja po njihih cenah kot so stali zadružu. Tako pa je bilo dobro za vodstvo zadruge, drugi člani so pa menda samo poslušali te »vojvodje«, bivše graščanske frbotarje, ki bi sedaj radi postali graščaki z vsemi diktatorskimi pravicami. Ti prepiri so se vlekli vsa leta, za pravilno vodstvo zadruge pa se ni nihče brigal. Večkrat smo imeli v zadružni razne pojedine, za katere je bilo pravljeno dovolj jedi in pijače in ki so zadružno precej stale. O kaskini štednji ni bilo govorja. Razne pridelke so dobivali člani iz zadružnega imetja po njihih cenah kot so stali zadružu. Tako pa je bilo dobro za vodstvo zadruge, drugi člani so pa menda samo poslušali te »vojvodje«, bivše graščanske frbotarje, ki bi sedaj radi postali graščaki z vsemi diktatorskimi pravicami. Ti prepiri so se vlekli vsa leta, za pravilno vodstvo zadruge pa se ni nihče brigal. Večkrat smo imeli v zadružni razne pojedine, za katere je bilo pravljeno dovolj jedi in pijače in ki so zadružno precej stale. O kaskini štednji ni bilo govorja. Razne pridelke so dobivali člani iz zadružnega imetja po njihih cenah kot so stali zadružu. Tako pa je bilo dobro za vodstvo zadruge, drugi člani so pa menda samo poslušali te »vojvodje«, bivše graščanske frbotarje, ki bi sedaj radi postali graščaki z vsemi diktatorskimi pravicami. Ti prepiri so se vlekli vsa leta, za pravilno vodstvo zadruge pa se ni nihče brigal. Večkrat smo imeli v zadružni razne pojedine, za katere je bilo pravljeno dovolj jedi in pijače in ki so zadružno precej stale. O kaskini štednji ni bilo govorja. Razne pridelke so dobivali člani iz zadružnega imetja po njihih cenah kot so stali zadružu. Tako pa je bilo dobro za vodstvo zadruge, drugi člani so pa menda samo poslušali te »vojvodje«, bivše graščanske frbotarje, ki bi sedaj radi postali graščaki z vsemi diktatorskimi pravicami. Ti prepiri so se vlekli vsa leta, za pravilno vodstvo zadruge pa se ni nihče brigal. Večkrat smo imeli v zadružni razne pojedine, za katere je bilo pravljeno dovolj jedi in pijače in ki so zadružno precej stale. O kaskini š

IZ NAŠIH KRAJEV

Odprt partijski sestanek v Metliki

V četrtek 25. septembra so se zbrali člani osnovne partijske organizacije socialističnih kmetijskih ustanov (Log - Vinomer in KDZ Metlika) ter prostvenih delavcev v prvemu odprtvenju partijskemu sestanku. V lepo okrašeni dvorani se je zbralo tudi precej frontovcev, ki so z zanimanjem spremljali potek sestanka.

V Metliki obstajata dve OPO: ena pri mestnih podjetjih, druga pa pri kmetijskih ustanovah in prostvenih delavcih. Poročilo sekretari OPO je govorilo o razvoju KDZ, katere gospodarstvo je precej napredovalo. Zadruga je dobila vse strojev, s pomočjo katerih je povečala proizvodnjo in olajšala delo zadružnikom. Zadržnični so zgradili nove hlevje za govedo živino. Navzdevkatevrim zaviratcem so zadržnični, izmed katerih so skoraj vsi komunisti, krepko začeli v ledino zadružnega gospodarjenja. Pomagale so jim tudi minzenežne organizacije in vojaški garnizoni JLA, predvsem pri sezonskem delu. Zadruga je tesno povezana s splošno kmetijsko zadružno in posevnim Log - Vinomerom, katerim izmenjava stroje in pod. Sekretar OPO je nadalje poročal o potrebi motorizacije del v Logu, kjer bo treba izboljšati tudi ceste in gospodarska posloja. OPO je med letom skrbila predvsem za dobro gospodarstvo in teh ustanovah. Člani partije, KZ, uslužbenici in člani KDZ so obiskovali tudi tečaje, kjer so si izpolnili izobrazbo. OPO je skrbila tudi za pomoč mestni godbi in zagotovila pomoč Zvezni borcu za postavitev spomenika padlim borcem. S svojimi člani je OPO pomagala vsem organizacijam in društvom pri raznih prireditvah, proslavah in pristojavljanju del.

V razpravljanju po poročilu so člani Partije govorili o gospodarskih problemih, o delni sekciji žena-zadržnič in pod. Med sklepi, ki so jih komunisti na tem sestanku sprejeli, je tudi skrb za vzgojo mladine, o kateri se je na sestanku precej razpravljalo. Ustanovili bodo društvo prijateljev mladine. Prostveni delavci bodo skupno z roditelji skrbili za vzgojo in zdravo zabavo mladine. Na sestanku so govorili nadalje o partijskem muzeju, celična žena itd. Član biroja OK KPS "Crnomelj" Franc Košir je govoril o delu Partije pred vojno in njeni vlogi v NOB in socialistični graditvi. Omenil je veličastni partijski shod v Toplicah, ki je potrdil s četrtmilijonsko množico Slovencev, da stoji naša ljudstvo čvrsto ob svoji Partiji.

Odprt partijski sestanek ni rodil v celoti pričakovane uspeha – nihče izmed navzočih članov Fronte ni sodeloval v razpravljanju, ceprav so sestanke zelo pozitivno spremljali. Takih sestankov Metličani dolesajo bili vajeni, zato so bili nepartizanci – za razliko od neštelnih podobnih sestankov po vsej državi – le opazovalci sestanka, ne pa sodelavci. Spoznali pa so delo, naloge in dolžnosti Partije; prihodnji sestanki jim bodo Partijo prav gotovo še bolj približali in jih uvedli tudi v razpravljanje o številnih vprašanjih Metlike in njenega del.

Regina Flr

Most v Girščih

V teknu je akcija, da bi se zgradil novi, zidan most preko Lahinje pri vasi Giršči. Girščani so v času NOB mnogo žrtvovali za našo stvar. Ni se tako dolgo, ko je naša dopisnik in književnik Lojze Zupanc objavil v "Dolenjskem listu" članek, posvečen spominu girščkih žrtv pred desetimi leti, ko so fašisti leta 1942 pobili skoraj vse može v tej vasi. Girščani so s svojim herojskim zadružanjem v času NOB in v zvestem izpolnjevanju svojih dolžnosti v povojnih letih gotovo zaslužili, da jim priskoči naša ljudska oblast na pomoč pri graditvi novega mostu, saj je sedanjini leseni most že zdavnaj v neuporabnem stanju. Občinski ljudski odbor v Gradcu in njegov predsednik tovaris Cerša Janez se že mesecje trudita, da bi bilo željno Girščanov Krivoglavčev in Dobravčanov činprej nastreženo. Krediti za gradnjo novega mostu so zasigurani, okoliški vasi pa bodo prav gotovo tudi prispekoči na pomoč, saj so že mnogi posetniki obližni, da bodo navzažali gradbeni material na gradbišče. Dokler pa ne bo postavljen nov most, je potrebno star, leseni most usposobliti vsaj za prehod, ker obstoji nevarnost, da bo številnih avtorjev, ki obiskujejo šolo v Podzemlju, kakšen otrok padel v vodo in utonil. Pri tej zasilih ureditvi lesenega mostu, ki je danes brez ozraje in v skrajno zanemarjenem stanju, pa bodo morali vedeni iz Giršč, Krivoglavčev in Dobravčic poskušati malo več dobre voje, kadar dolesajo. — e

Kočevje

Minuli teden je bilo po mestu veselo prepevanje. Na vseh koncih smo silšali zvoke harmonike. Večinski novinci so odhajali na odsluženje kadrovskega roka. Najlepše je spremil svoje delavce delavski kolektivi rudnika. Prikrakali so v mestu z veliko državno zastavo in rudniško godbo na čelu. Spremilo jih je tudi veliko svojcev in priateljev. Vsi novinci so se, razen nekaj razgrajcev, prav dosojno obnašali in jih je bilo veselo gledati, kako so vrskajoči in okrašeni s cvetjem odhajali na zbirno mesto.

Pri delu v gozdu se je smrtno ponesrečil gospodarski delavec Drago Gabrijan iz Livoča pri Kočevju. Imenovan je še pred kramkim prizelj v odruženja kadrovskega roka in je takoj nastopil delo kot sekretar pri gozdnih manipulacijah Mozelj. Že posekan bukverki je bila naboljena na krošnje drugih dreves, je vendar sprostil, da je padla na Gabrijana, ki je bil na mestu mrtve. Priljubljenega Gabrijanca je spremilo na zadnji poti veliko znancev in sodelavcev. V velikem številu so ga spremli tudi njegovi gasilski tovariški, ki so prisli na pogreb iz vseh okoliških krajev in iz Kočevja.

Kočnja sena je bila letos dobro organizirana in izpeljana. Navzlični suši je bilo pokorenje veliko sena tako da so krte domače potrebe, razen tega pa ga je še OZZ nakupila nad 250 ton. Stiskajo ga v bale in ga razpoložijo v kraje, ki so bili po suši najbolj prizadeti. Racunajo, da ga bodo nakupili še preko 100 ton. Vsekakor je to lep gospodarski napredok, če pomislimo, da smo vsa leto seno uvažali medtem, ko so zaradi nepravilnega gospodarjenja ostali veliki predele nepokošeni.

Pretekli teden je bil dobro obiskan sestanek poverjenikov hiš, katere upravlja mestna občina. To delo opravljajo poverjeniki protostoljno in brezplačno, da tako pomagajo občini pri upravljanju in vzdrževanju ljudske imovine. Organizacija upravljanja hiš se je v zadnjem času vidno izboljšala. V delu so najuspešnejši popravila stavb in stanovanj. Prekrivajo strehe, ostekljujejo okna, popravljajo vodoodvode, priključke itd. Tu so se všeč težave, katere bomo prebrodili le s složnim delom. Zarja je, da se ne kaže stanovalcev, ki ne pozajmo nobene mere v univerzitetu. Sekanjko drva v stanovanjih, metanje smeti skozi okno, okvare vodovodnih priključkov in drugih instalacij so na dnevnem redu. Stanovanja v nekaterih stavbah je tako nizka, da se zdaleč ne zadošuje za popra-

Preden se odločite za nakup
si oglejte bogato zalogu vsako-
vrstnega blaga v

KRAJEVNI TRGOVINI ŽUŽEMBERK

Postrežba točna in solidna!

vila okvar, ki jih napravijo sami stanovalci. V tem pogledu bo nujno potrebno uvesti strožje ukrepe. Po vseh stavbah je uveden hibni red, ki je obenem na vidnem mestu v vseh vežah, poleg tega pa bodo razobčeni tudi na novo uvedeni spiski oziravci, pregledi vseh stanovalcev v posameznih stavbah. Vsekakor bo tu treba ved discipline stanovalcev, s strani občine pa pravilne organizacije upravljanja teh stavb, v kolikor bo pač mogobe v okviru sestav, v kolikor

Predgrad ob Kolpi

Pred kratkim so pri studentu pod vasjo Predgrad napravili korito za napajanje živine. Denar in gradivo je dal na razpolago občinski ljudski odbor, prebivalci pa so s prostovoljnim delom pomagali, da je bilo korito napravljeno, kar bo v korist skupnosti. Tudi pri studentu v Jelenji vasi so predvidena dela za higieniko ureditev stu-

Šentjernej

Solsko leto smo začeli s proslavo, na kateri so videli otroci Kekca. Včedanja veselja ni moglo pripraviti učiteljstvo Šentjernejskega sektorja in Kostanjevicev otrokom. Z velikim zanimanjem so sledili poteku dejanja, se jokali, smejali, izrazili strah in veselje z medkljivo, bilo je skrata – nepisano lepo. Ko sem bral, da je ta film dobil prvo nagrado v Benetkah, sem takoj rekel, da drugače vendar biti ne more in sem bil ponosen v veselju, da sem dosegel filmoma dragi prijatelji-sotropni iz internacione – Novomeščani.

V osnovne šole je vpisanih 367 otrok, 207 dečkov in 160 deklek. Porazdeljeni so na 10 oddelkov, populna pišča gimnazija pa je v pet oddelkov sprejela 190 dijakov (70 dijakov in 120 dijakinja). Karo smo že poročali, je bilo dragče vendar biti ne more in sem bil ponosen v veselju, da sem dosegel filmoma dragi prijatelji-sotropni iz internacione – Novomeščani.

Tudi v Šentjerneju je odjeknila proslava desetletnice ustanovitve prvih slovenskih brigad, čeprav smo s poročilom o tem zelo pozorni. Šentjernej sam in okoliški vasi so imeli slavnostno lice. Mogočen slavolok z razsvetljeno zvezdo je bil sredilično lepo okrašenega trga. Priprava za nepravljivo slavlje v Dol. Toplicah je bila proslava v domači dvorani. Osnedrena točka sporeda je bil igrokaz. Skozi tripljenje v svobodo, delo Jeleka in Lojzeta Kastelca iz Novega mesta. V petih slikah smo videli tripljenje, horbo in veselje svoboženega naroda. Delo je zelo učinkovito in priporočamo da bi ga razmnožili. Šentjernej sam in na Javorici. Na prostoru, kjer je bilo ubitih 24 talcev izven Šentjerneje, smo postavili katafalik in ga okrasili s cvetjem. Vse kraje je obiskala skupina ljudi, učiteljstvo itd. Član biroja OK KPS "Crnomelj" Franc Košir je govoril o delu Partije pred vojno in njeni vlogi v NOB in socialistični graditvi. Omenil je veličastni partijski shod v Toplicah, ki je potrdil s četrtmilijonsko množico Slovencev, da stoji naša ljudstvo čvrsto ob svoji Partiji.

V razpravljanju po poročilu so člani Partije govorili o gospodarskih problemih, o delni sekciji žena-zadržnič in pod. Med sklepi, ki so jih komunisti na tem sestanku sprejeli, je tudi skrb za vzgojo mladine, o kateri se je na sestanku precej razpravljalo. Ustanovili bodo društvo prijateljev mladine. Prostveni delavci bodo skupno z roditelji skrbili za vzgojo in zdravo zabavo mladine. Na sestanku so govorili nadalje o partijskem muzeju, celična žena itd. Član biroja OK KPS "Crnomelj" Franc Košir je govoril o delu Partije pred vojno in njeni vlogi v NOB in socialistični graditvi. Omenil je veličastni partijski shod v Toplicah, ki je potrdil s četrtmilijonsko množico Slovencev, da stoji naša ljudstvo čvrsto ob svoji Partiji.

Odprt partijski sestanek ni rodil v celoti pričakovane uspeha – nihče izmed navzočih članov Fronte ni sodeloval v razpravljanju, ceprav so sestanke zelo pozitivno spremljali. Takih sestankov Metličani dolesajo bili vajeni, zato so bili nepartizanci – za razliko od neštelnih podobnih sestankov po vsej državi – le opazovalci sestanka, ne pa sodelavci. Spoznali pa so delo, naloge in dolžnosti Partije; prihodnji sestanki jim bodo Partijo prav gotovo še bolj približali in jih uvedli tudi v razpravljanje o številnih vprašanjih Metlike in njenega del.

V razpravljanju po poročilu so člani Partije govorili o gospodarskih problemih, o delni sekciji žena-zadržnič in pod. Med sklepi, ki so jih komunisti na tem sestanku sprejeli, je tudi skrb za vzgojo mladine, o kateri se je na sestanku precej razpravljalo. Ustanovili bodo društvo prijateljev mladine. Prostveni delavci bodo skupno z roditelji skrbili za vzgojo in zdravo zabavo mladine. Na sestanku so govorili nadalje o partijskem muzeju, celična žena itd. Član biroja OK KPS "Crnomelj" Franc Košir je govoril o delu Partije pred vojno in njeni vlogi v NOB in socialistični graditvi. Omenil je veličastni partijski shod v Toplicah, ki je potrdil s četrtmilijonsko množico Slovencev, da stoji naša ljudstvo čvrsto ob svoji Partiji.

V razpravljanju po poročilu so člani Partije govorili o gospodarskih problemih, o delni sekciji žena-zadržnič in pod. Med sklepi, ki so jih komunisti na tem sestanku sprejeli, je tudi skrb za vzgojo mladine, o kateri se je na sestanku precej razpravljalo. Ustanovili bodo društvo prijateljev mladine. Prostveni delavci bodo skupno z roditelji skrbili za vzgojo in zdravo zabavo mladine. Na sestanku so govorili nadalje o partijskem muzeju, celična žena itd. Član biroja OK KPS "Crnomelj" Franc Košir je govoril o delu Partije pred vojno in njeni vlogi v NOB in socialistični graditvi. Omenil je veličastni partijski shod v Toplicah, ki je potrdil s četrtmilijonsko množico Slovencev, da stoji naša ljudstvo čvrsto ob svoji Partiji.

Odprt partijski sestanek ni rodil v celoti pričakovane uspeha – nihče izmed navzočih članov Fronte ni sodeloval v razpravljanju, ceprav so sestanke zelo pozitivno spremljali. Takih sestankov Metličani dolesajo bili vajeni, zato so bili nepartizanci – za razliko od neštelnih podobnih sestankov po vsej državi – le opazovalci sestanka, ne pa sodelavci. Spoznali pa so delo, naloge in dolžnosti Partije; prihodnji sestanki jim bodo Partijo prav gotovo še bolj približali in jih uvedli tudi v razpravljanje o številnih vprašanjih Metlike in njenega del.

V razpravljanju po poročilu so člani Partije govorili o gospodarskih problemih, o delni sekciji žena-zadržnič in pod. Med sklepi, ki so jih komunisti na tem sestanku sprejeli, je tudi skrb za vzgojo mladine, o kateri se je na sestanku precej razpravljalo. Ustanovili bodo društvo prijateljev mladine. Prostveni delavci bodo skupno z roditelji skrbili za vzgojo in zdravo zabavo mladine. Na sestanku so govorili nadalje o partijskem muzeju, celična žena itd. Član biroja OK KPS "Crnomelj" Franc Košir je govoril o delu Partije pred vojno in njeni vlogi v NOB in socialistični graditvi. Omenil je veličastni partijski shod v Toplicah, ki je potrdil s četrtmilijonsko množico Slovencev, da stoji naša ljudstvo čvrsto ob svoji Partiji.

Odprt partijski sestanek ni rodil v celoti pričakovane uspeha – nihče izmed navzočih članov Fronte ni sodeloval v razpravljanju, ceprav so sestanke zelo pozitivno spremljali. Takih sestankov Metličani dolesajo bili vajeni, zato so bili nepartizanci – za razliko od neštelnih podobnih sestankov po vsej državi – le opazovalci sestanka, ne pa sodelavci. Spoznali pa so delo, naloge in dolžnosti Partije; prihodnji sestanki jim bodo Partijo prav gotovo še bolj približali in jih uvedli tudi v razpravljanje o številnih vprašanjih Metlike in njenega del.

V razpravljanju po poročilu so člani Partije govorili o gospodarskih problemih, o delni sekciji žena-zadržnič in pod. Med sklepi, ki so jih komunisti na tem sestanku sprejeli, je tudi skrb za vzgojo mladine, o kateri se je na sestanku precej razpravljalo. Ustanovili bodo društvo prijateljev mladine. Prostveni delavci bodo skupno z roditelji skrbili za vzgojo in zdravo zabavo mladine. Na sestanku so govorili nadalje o partijskem muzeju, celična žena itd. Član biroja OK KPS "Crnomelj" Franc Košir je govoril o delu Partije pred vojno in njeni vlogi v NOB in socialistični graditvi. Omenil je veličastni partijski shod v Toplicah, ki je potrdil s četrtmilijonsko množico Slovencev, da stoji naša ljudstvo čvrsto ob svoji Partiji.

Odprt partijski sestanek ni rodil v celoti pričakovane uspeha – nihče izmed navzočih članov Fronte ni sodeloval v razpravljanju, ceprav so sestanke zelo pozitivno spremljali. Takih sestankov Metličani dolesajo bili vajeni, zato so bili nepartizanci – za razliko od neštelnih podobnih sestankov po vsej državi – le opazovalci sestanka, ne pa sodelavci. Spoznali pa so delo, naloge in dolžnosti Partije; prihodnji sestanki jim bodo Partijo prav gotovo še bolj približali in jih uvedli tudi v razpravljanje o številnih vprašanjih Metlike in njenega del.

V razpravljanju po poročilu so člani Partije govorili o gospodarskih problemih, o delni sekciji žena-zadržnič in pod. Med sklepi, ki so jih komunisti na tem sestanku sprejeli, je tudi skrb za vzgojo mladine, o kateri se je na sestanku precej razpravljalo. Ustanovili bodo društvo prijateljev mladine. Prostveni delavci bodo skupno z roditelji skrbili za vzgojo in zdravo zabavo mladine. Na sestanku so govorili nadalje o partijskem muzeju, celična žena itd. Član biroja OK KPS "Crnomelj" Franc Košir je govoril o delu Partije pred vojno in njeni vlogi v NOB in socialistični graditvi. Omenil je veličastni partijski shod v Toplicah, ki je potrdil s četrtmilijonsko množico Slovencev, da stoji naša ljudstvo čvrsto ob svoji Partiji.

Odprt partijski sestanek ni rodil v celoti pričakovane uspeha – nihče izmed navzočih članov Fronte ni sodeloval v razpravljanju, ceprav so sestanke zelo pozitivno spremljali. Takih sestank

LOJZE ZUPANC

Zgodovinsko ozadje belokranjske pripovedke

(Nadaljevanje)

Vzhodni narodi: Kitajci, Indi, Egipčani, Židje. Perzici in drugi so v preteklosti vso bolečino ljudske duše, ves zatriti razvoj pa tudi satirične misli na vladajoče klike in protiljudske razrede, ki so tlačili duševni, kulturni in gospodarski ter politični razvoj naroda, prečesta zavili v plasti narodne pripovedke, v katerih na zunaj resda govore o kačah, zmajih, vragih in velikanih, v fabuli pripovedke pa se skriva jedro: protiljudski vladarji, izžemalci in izkorisčevalci delovnega ljudstva, ljudski tribuni in teroristi. Jedro vseh pripovedek je torej v globokem zgodovinskem ozadju, ki je služilo in še danes služi za študij zgodovine narodov. Tako so n. pr. znane pripovedke o vladarjih iz kitajske dinastije Čau v 12. stoletju pred našim štetjem, v katerih je preprosto ljudstvo izražalo vse svoj gnev proti postavam, ki jih je ta vladarska družina vsljivala ljudstvu. Pripovedke so torej že takrat bile tista sila, ki je vzgajala ljudska množica v revolucionarnem duhu zoper obstoječi absolutistični vladajoči red.

Pripovedka o trojanskem konju je — po najnovejših raziskovanjih — zgolj večje sestavljen in pesniku neznane porekla z maloazijske obale — Homerju — podtaknjen grški plagiati mnogo starejše egipčanske pripovedke, ohranjene v Harisovem papirusu, kjer se omenja, kako je Tabutti osvojil mesto Jope. Klasična doba je sploh polna pripovedek. Herodota smatrajo kot začetnika pripovedek, ki jih je zapisoval po ljudskem izročilu. Zgodovinar Prokop iz časa Justinijana Bizantinskega je visoko cenil narodno pripovedko za prikaz zgodovinskih silnic, ki so ugnatele tedanje dobo in prikazovale življenje »barbarov« v pravi luči... V svojih tajnih zapiskih je reševal pred pozabovo vse anekdote, ki so krožile med narodo mo despojn Teodori. Sveton je na podoben način opisoval cesarje in velike hetere svoje dobe. Vse te kratke pripovedke in anekdote še danes služijo študiju klasične dobe.

Kult resnice je tesno povezan s kulturo srca. Ta je belokranjskemu preprostemu človeku bila vselej potrebna kakor zrak in hrana. Največja socialna dolžnost pravega belokranjskega junaka, ki nastopa v belokranjski pripovedki, je: ljubiti resnico in preganjati laž! Ce pa včasih laž nujno nastopa v pripovedki, je le-ta zgolj potreben zlo in orožje v boju zoper sovražne sile.

Na narodni pripovedki se na najbolj prikriti način izraža vse ono, kar je najbolj karakteristično za duševnost posameznika ali vsega ljudstva. Četudi je fabula pripovedke zavita v navidezno nejasnost, vendar zgodovinarju bolj odkriva čas in dogajanja v nekem kraju, kakor pa najbolj učeno zavita zgodovinska razprava, ki pogosto temelji na lažnih dokumentih ali nejasnih podmenah. Skope besede v narodni pripovedki so — da se poslužim Voltairovih besed — »droben, zlat prah, ki ga razsipači raz sebe veliki duhovi. Raztresen tu in tam se sveti in blešči ter žarko osvetljuje življenje ljudstva, ki je pripovedke ustvarilo ne mogoče s svojim brbljavim jezikom, temveč s silo svojega polnokrvnega življenja...«.

Vsak narod, da, vsaka doba ima nekaj posebnih odlik in oznak. Vlovitele v kratke, lapidarne, lakonične stavke, pomeni napisati dobro pripovedko!

Belokranjsko ljudstvo je v prošlosti ustvarilo mnogo pripovedek. Že prej omenjeni zbiraliči narodnega blaga, ki so zaslužni za Belo krajino, pa so naši kulturni javnosti ohranili s svojim nemornim delom mnogo prelepih misli, izrekov, doživljajev, anekdot in pripovedek, ki so kot študij bile podlagi

je koncilen, kratek, jasen, lapidaren, prav tacitski v tem smislu, da je v pripovedki vse jasno in bistro, da v njej ni nikakih tajnosti. Takšen jezik je seveda kakor nalač stvarjan za jasno izražanje misli: železna logika misli in sijajna konstrukcija pa dokazujeta, da je jezik belokranjskih pripovedek jezik dela in deljan, ne pa metafizičnih (nadtvarnih) razglabljanj. Prav zaradi tega so postale belokranjske pripovedke popularne v času vneteve študija belokranjske frazeologije. Pokojni univerzitetni profesor in slavist dr. Ivan Priatelj, katerever sem več let tudi jaz pošiljal manj znane belokranjske rečenice, besede, pregorove itd., je v zadnjih letih svoje plodovite dejavnosti, študi dolenski rojak, postal prav straten zbiralec belokranjskega besedotvorja.

V belokranjskih narodnih pripovedkah je pogosto skrit »mythos« (Jakob

jezik belokranjskih pripovedek je koncilen, kratek, jasen, lapidaren, prav tacitski v tem smislu, da je v pripovedki vse jasno in bistro, da v njej ni nikakih tajnosti. Takšen jezik je seveda kakor nalač stvarjan za jasno izražanje misli: železna logika misli in sijajna konstrukcija pa dokazujeta, da je jezik belokranjskih pripovedek jezik dela in deljan, ne pa metafizičnih (nadtvarnih) razglabljanj. Prav zaradi tega so postale belokranjske pripovedke popularne v času vneteve študija belokranjske frazeologije. Pokojni univerzitetni profesor in slavist dr. Ivan Priatelj, katerever sem več let tudi jaz pošiljal manj znane belokranjske rečenice, besede, pregorove itd., je v zadnjih letih svoje plodovite dejavnosti, študi dolenski rojak, postal prav straten zbiralec belokranjskega besedotvorja.

V belokranjskih narodnih pripovedkah je pogosto skrit »mythos« (Jakob

Letošnji jezikovni tečaji v Novem mestu

LUDSKA UNIVERZA V NOVEM MESTU pripravlja za to šolsko leto naslednje jezikovne tečaje: angleški za začetnike in nadaljevalni; francoski za začetniki in konverzacijski; italijanski za začetnike; nemški za začetniki in konverzacijski (nadaljevanje lanskoga); ruski za začetniki in nadaljevalni; slovenski

Predmet slovenskega tečaja bo slovenica, pravopis, vaje v pravilnem pisanju in govorjenju, spoznavanje del naših velikih pisateljev in pesnikov.

Tečaji bodo ob večernih urah v gimnaziji, enkrat po dvé uri na teden. Najmanjša udeležba je 15. slušateljev na tečaj. Pričetek 15. oktobra. Mesečna šolnina 150 din, dijaki 75 din.

Prijave sprejema Ljudska univerza Novo mesto, Gimnazija, I. nadstropje (govorilnica). Prijavite se lahko tudi pismeno ali po kaki drugi osebi. Pri tej prilikli navedete tudi dan in uro, ki si jo za obisk tečaja želite.

SVOJEVRSTNA NESREČA

Večkrat beremo razna poročila o vzrokih avtobusnih nesreč, redkokdaj pa se sliši, da bi kače povzročile premetno nesrečo. Kakor poroča indijska informativna služba, pa se je nedavno tega pripetila v državi Hajderabad težka prometna nesreča, pri kateri je našlo smrt 24 oseb. V avtobusu so se vozili krotitelji kač, ki so imeli med svojo priljavo na strehi avtobusa zaboje s strupenimi kačami. Med tresenjem avtobusa se je zabol med vožnjo odprt in neka kača se je priplazila do šoferja. Ta se je nenavadnega obiska tako ustrail, da je izgubil oblast nad krmilom, avtobus pa se je prevrnil. Vsi potnik razen šoferja — pri nesrečah se sploh rado pripeti, da odnesajo šoferji celo kožo ali le manjše praske — so se ubili.

GRODJE BO OSTALO VEČ MESCEV SVEŽE, čepeci na pterozemem mestu zaledišč z vremenskim voskom, nato pa obesili grozd v zrazen prostor.

Rumenjak se redkokdaj lepo loči od bežljaka, zato poiskusimo tako-le: Jajce ubije mo v lijak Beljak bo stekel skozi lijak v posodo, rumenjak pa bo stal v lijaku.

LIMONOV SOK lahko uporabljamo za zaustavljanje krví pri manjših ranicah.

Perilo, ki ga dolgo nismo uporabljali, osvežimo na ta način, da ga pustimo preko noči v vodi, v kateri smo prej prekuhal limonovo lupino.

KOTIČEK ZA GOSPODINIE

Grozdje bo ostalo več mesecov sveže, če peceli na pterozemem mestu zaledišč z vremenskim voskom, nato pa obesili grozd v zrazen prostor.

Rumenjak se redkokdaj lepo loči od bežljaka, zato poiskusimo tako-le: Jajce ubije mo v lijak Beljak bo stekel skozi lijak v posodo, rumenjak pa bo stal v lijaku.

Limonov sok lahko uporabljamo za zaustavljanje krví pri manjših ranicah.

Perilo, ki ga dolgo nismo uporabljali, osvežimo na ta način, da ga pustimo preko noči v vodi, v kateri smo prej prekuhal limonovo lupino.

SLIVOVĀ MARMELADA MESANA Z BRESKVKAMI

Za to marmelado, vsemi breskve tretjino od teže ali množino sliw, sladkorja pa četrt kg na 1 kg zmesi. Najprimernije so breskve kalanke (ki gredo od kosti) in sicer one, ki rastejo v vinogradih.

Slike in breskve polži z vročo vodo, jih olupi in vzemi iz njih kočelice. V emalirano kožico daj plast toga sadja in sladkor izmenoma. Ko si vse porabil, postavi kožico na ogrev, ker naj zmes 45 minut močno in enakomerno vre. Seveda do morsa med kuho mešati s čisto kuhanino, posebno po dnu. S k vročo marmelado napoldi do vrha dobro izmrite in obrisane kozarce, kateri si ovila z močno krpjo (da ne poščo). Drugi dan zarezti kozarce s pergamentnim papirjem.

Priporočljivo je, da dač drugi dan kozarce za nekaj časa v toplo pečico, da se na površju napravi skorja in potem shlajene šele zavezati.

Ta marmelada je zelo aromatična in ima lastnosti džema.

SLIVE BREZ SLADKORJA

Zdrave slive operemo, obrisemo in z iglo

prebodem. Naložimo jih v patentne kozarce, poljemo z žlico vode in kuhamo v pari četrti ur. Tretji dan jih vnovič kuhamo deset minut.

Mladina, čaka te prosvetno delo!

Najboljši kremenčev pesek za steklarško, kemično in težko industrijo stalno na zalogi! Posebne ponudbe za livarne, železarne, čistilne naprave, keramično stroko in ostale specialne potrebe. Zahtevamo brezplačno vzorce! — Sprejemamo posamezne in vagonke pošiljke. — Kremenčev mokri in pesek za industrijsko in široko potrošnjo dobavljamo po nizkih cenah in ugodnih pogojih

Jedan je dahnila v deželo, polja se praznijo. Trgatev je že za nami in glavno kmetijsko delo je opravljeno. Večeri se daljajo. Spet bodo v naših vseh zaživelje učilnice po šolah, kjer se bo zbirala vaška mladina in izobraževalnih tečajih, v dvoranah domov ljudske prosvete pa se bodo po dolgem poletnem odmorju ponovno zbrali vsi tisti, ki čutijo veselje do dramatike.

Tudi belokranjska mladina je začutila potrebo po prosvetnem udejstvovanju. Kako razveseljivo je dejstvo, da so v Podzemlju na lastno pobudo fantje iz sosednjih vasi obiskali domače učitelje ter jih zaprosili, naj jim brž izberejo primerno igro, da si bodo prepisali vlogo in pričeli z učenjem igre. Prav tako je v Gribljah, v Gradacu, Metliki, Semiču, Predgradu, na Vinici in še marsikje, saj je današnja mladina pravilno začutila, kje je njen mesto: v zimskih večerih v učilnicah, kjer se bo izobraževala na odrih, kjer se bo z učenjem kvalitetnih iger usposobila, nuditi domačemu prebivalstvu ob nedeljskih popoldnevih tudi urico ali dve razvedril, zabava in pouka s posredovanjem del, ki so jih ustvarili naši pisatelji. Kdo bi ne bil vesel tega poleta naše mladine!

Pripravljena je narodna pripovedka za 10-letnike slovenskih brigad nastopal tudi Invalidski pevski zbor.

Na prireditvah v Črnomlju, Metliki, Semiču, Starem logu, Dol. Topileš in Bazi 20 na Rognu je ob 10-letnici slovenskih brigad nastopal tudi Invalidski pevski zbor.

Na prireditvah v Črnomlju, Metliki, Semiču, Starem logu, Dol. Topileš in Bazi 20 na Rognu je ob 10-letnici slovenskih brigad nastopal tudi Invalidski pevski zbor.

Na prireditvah v Črnomlju, Metliki, Semiču, Starem logu, Dol. Topileš in Bazi 20 na Rognu je ob 10-letnici slovenskih brigad nastopal tudi Invalidski pevski zbor.

Na prireditvah v Črnomlju, Metliki, Semiču, Starem logu, Dol. Topileš in Bazi 20 na Rognu je ob 10-letnici slovenskih brigad nastopal tudi Invalidski pevski zbor.

Na prireditvah v Črnomlju, Metliki, Semiču, Starem logu, Dol. Topileš in Bazi 20 na Rognu je ob 10-letnici slovenskih brigad nastopal tudi Invalidski pevski zbor.

Na prireditvah v Črnomlju, Metliki, Semiču, Starem logu, Dol. Topileš in Bazi 20 na Rognu je ob 10-letnici slovenskih brigad nastopal tudi Invalidski pevski zbor.

Na prireditvah v Črnomlju, Metliki, Semiču, Starem logu, Dol. Topileš in Bazi 20 na Rognu je ob 10-letnici slovenskih brigad nastopal tudi Invalidski pevski zbor.

Na prireditvah v Črnomlju, Metliki, Semiču, Starem logu, Dol. Topileš in Bazi 20 na Rognu je ob 10-letnici slovenskih brigad nastopal tudi Invalidski pevski zbor.

Na prireditvah v Črnomlju, Metliki, Semiču, Starem logu, Dol. Topileš in Bazi 20 na Rognu je ob 10-letnici slovenskih brigad nastopal tudi Invalidski pevski zbor.

Na prireditvah v Črnomlju, Metliki, Semiču, Starem logu, Dol. Topileš in Bazi 20 na Rognu je ob 10-letnici slovenskih brigad nastopal tudi Invalidski pevski zbor.

Na prireditvah v Črnomlju, Metliki, Semiču, Starem logu, Dol. Topileš in Bazi 20 na Rognu je ob 10-letnici slovenskih brigad nastopal tudi Invalidski pevski zbor.

Na prireditvah v Črnomlju, Metliki, Semiču, Starem logu, Dol. Topileš in Bazi 20 na Rognu je ob 10-letnici slovenskih brigad nastopal tudi Invalidski pevski zbor.

Na prireditvah v Črnomlju, Metliki, Semiču, Starem logu, Dol. Topileš in Bazi 20 na Rognu je ob 10-letnici slovenskih brigad nastopal tudi Invalidski pevski zbor.

Na prireditvah v Črnomlju, Metliki, Semiču, Starem logu, Dol. Topileš in Bazi 20 na Rognu je ob 10-letnici slovenskih brigad nastopal tudi Invalidski pevski zbor.

Na prireditvah v Črnomlju, Metliki, Semiču, Starem logu, Dol. Topileš in Bazi 20 na Rognu je ob 10-letnici slovenskih brigad nastopal tudi Invalidski pevski zbor.

Na prireditvah v Črnomlju, Metliki, Semiču, Starem logu, Dol. Topileš in Bazi 20 na Rognu je ob 10-letnici slovenskih brigad nastopal tudi Invalidski pevski zbor.

Na prireditvah v Črnomlju, Metliki, Semiču, Starem logu, Dol. Topileš in Bazi 20 na Rognu je ob 10-letnici slovenskih brigad nastopal tudi Invalidski pevski zbor.

Na prireditvah v Črnomlju, Metliki, Semiču, Starem logu, Dol. Topileš in Bazi 20 na Rognu je ob 10-letnici slovenskih brigad nastopal tudi Invalidski pevski zbor.

Na prireditvah v Črnomlju, Metliki, Semiču, Starem logu, Dol. Topileš in Bazi 20 na Rognu je ob 10-letnici slovenskih brigad nastopal tudi Invalidski pevski zbor.

Na prireditvah v Črnomlju, Metliki, Semiču, Starem logu, Dol. Topileš in Bazi 20 na Rognu je ob 10-letnici slovenskih brigad nastopal tudi Invalidski pevski zbor.

Na prireditvah v Črnomlju, Metliki, Semiču, Starem logu, Dol